

4016

BSOBAC Bacheloroppgave

Integrering for enslige mindreårige flyktninger

Integration for unaccompanied refugee minors

Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i sosialt arbeid

UIS/mars 2023

Kandidatnummer: **4016**

Antall ord: 1051

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn for valg av tema	3
1.2 Presentasjon av Problemstilling	4
1.3 Sosialt arbeidsrollen.....	4
2. Begrepsavklaring	5
2.1 Hvem er enslige mindreårige asylsøkere?	5
2.2 Årsaker til at barn flykter	5
2.3 Asylsøkere	6
2.4 Flyktning.....	6
3. Metode	6
3.1 Bruk av metode	6
3.2 Datainnsamlingen	7
3.3 Valg av informantene.....	7
3.4 Samtale med informantene	7
3.5 Fremgangsmåte for å intervju	8
3.5.1 Det kvalitative intervjuet.....	8
3.6 Analyse.....	8
3.7 Studiens troverdighet	9
3.7.1 Validitet og reliabilitet.....	9
3.7.2 Reliabilitet.....	10
4. Teori.....	11
4.1 Integrering.....	11
4.2 Omsorg.....	12
4.3 Trauma bevist omsorg	12
4.4 Sosialt nettverk.....	12
5. Drøfting og presentasjon av funn.....	13
5.1 Integrering.....	13
5.2 Sosiale nettverk	16
5.3 Trauma bevisstomsorg	19
5.4 Omsorg.....	21
6. Avslutning	23
litteratur.....	24

1. Innledning

Tema jeg har valgt for min bachelor omhandler enslige mindreårige flyktninger. Grunnen til at jeg ønsker å skrive om dette temaet er fordi jeg arbeider i institusjoner der enslige mindreårige asylsøkere (EM) bor. De ungdommene som bor der, er ungdommer som har søkt asyl og får oppholdstillatelse og skal bor der til de vurderes klare til å bo i egen leilighet. Oppgaven min skal bygge opp av en innledning, begrepsavklaring, metode, teoridel, drøft del, og avslutning.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Min motivasjon for dette temaet er at jeg har selv kom til helt nytt land som flyktning. Jeg har selvopplevd hvor vanskelig er å integrere et nytt samfunn. Jeg tenker å skrive om integrering for EM barn. Sosialt nettverk er en viktig nøkkel til integrering og forebyggende ensomhet og utenforskap for ungdommer som er nye i Norge.

Det vil bidra til at ungflyktninger blir kjent med norsk kultur og etablere nettverk, derfor begynte kommunene et prosjekt som heter Sammen prosjekt.

Mitt prosjekt er å undersøke hvordan flyktninger ungdommer integrere seg.

Jeg skal ha intervjuer med to informanter som skal være anonymt, om hva de gjør for å hjelpe en enslig mindreårig for å klare seg selv, og integrere.

Hvordan de jobber med traumebevissttilnærming og omsorg. Hvordan de skaper en trygg omsorg. De som jeg skal intervjuer jobbet i institusjonene i mange år, så har de erfaring på hvordan enslige mindreårige (EM) integrere seg til det norske samfunnet. Min teori delen skal jeg ta for meg hvordan omsorgs personer skaper en trygg omsorg, integrering, omsorg, hvem er enslige mindreårige flyktninger, og hva er et traume bevisst omsorg.

Grunnen jeg velger for meg enslige mindreårige, og ikke flyktninger generelt, er at jeg har vært en voksen flyktning, og vet mye om hvordan flyktning generelt integrere, og jobben min gjorde meg nysgjerrige på hvordan ungdommene integreres i det norske samfunnet. Og har mer tilbud enn jeg som voksne flyktning hadde, og samt de har mange faktorer som anses som viktig i integreringsprosessen. Men EM ungdommer er en spesielt utsatt og sårbar gruppe. De kom Norge uten foreldre og har de ikke tilknytning til samfunnet de ankommer (Eide, 2012).

EM barn som kommer alene til Norge er sårbare barn og unge som har flere psykiske og sosiale problemer enn andre. De opplever for begge stressende og traumatiserende.

Min interesse for oppgaven startet da jeg begynte å jobbe i institusjon der EM barn bor. Jeg har siden dette ønsker og lære mer om hvordan barn som kommer alene i Norge opplever for integrering. Det er store utfordringer ved å komme til en ny kultur, med et nytt språk, system og klima. Til tross for denne prosessen minner meg hvor vanskelig var det for meg å tilpasse seg den norske kulturen, lære språket, og skaffe meg et nettverk. EM barn har et spesielt tilbud i Norge. EM barn er sammen norske ungdommer, de har samme måte har interesse og fremtidsplaner, men de bærer ekstra traumatiserende fra hjemlandet og veien til Norge.

1.2 Presentasjon av Problemstilling

Hvordan integrere enslige mindreårige asylsøkere i det norske samfunnet? Dette er mitt hovedproblemstilling som jeg skal undersøke.

Også det kommer noe andre spørsmål som jeg skal finne svar på gjennom undersøkelsen. Forskningsspørsmål;

1. Hvordan omsorgs personer skaper en trygg og god oppvekst?
2. Hvordan omsorgs personer anvende traumabevistomsorg tilnærming og omsorg?
3. Hvilken betydning har sosialt nettverk for integrering?

1.3 Sosialt arbeidsrollen

Livet byr på mange utfordringer. Ikke alle har samme forutsetninger for å håndtere dem. Sosialarbeider har en viktig rolle med å bistå mennesker i vanskelige livssituasjoner og med ofte komplekse personlige og praktiske utfordringer (Strøm,2019, s. 115).

Faget sosialt arbeid handler om å se det enkelte mennesket med sine ressurser, sin sårbarhet og sin mulighet til å endre livsvilkår. Faget har gitt mange ansetter gode redskaper til å gjøre denne jobben, samtidig som de brukere deres erfaringer. Jeg som kommer fra utlandet bruker min kulturelle bakgrunn i jobben, men det er ikke til forutsetning for å lykkes. Informantene har gjort utrolig bra jobb. Vi som sosialarbeidere er det viktig å studere unge flyktingers hverdagsliv i det norsksamfunnet. Vi trenger ulike perspektiver i møte med EM barn. EM barn er som planter som har blitt revet opp fra sitt opprinnelige miljø. Sosialarbeiderens ansvar er å gjøre jorden klar, slik at plantene igjen kan slå rot, vokse og blomstre. Så har vi alle et ansvar for jevnlig å tilføre vann og næring til plante (Strøm,2019, s. 107).

For at minoriteter skal integreres i samfunnet handler ikke bare at de må tilpasse seg holdningene og verdiene til den majoritetssamfunnet, men det må skje begge sider. De grunnleggende yrkesetiske retningslinjene for sosialarbeidere sier at sosialarbeider ansvar er å søke kunnskap og forståelse mellom person og strukturen, samtidig som man ser personen i kontekst. Å fokusere på de sosiale kontekstene som rammer sårbare grupper eller individer er en viktig bestrebelse. Som et resultat av dette har sosialarbeidere en moralsk forpliktelse til å rette oppmerksomheten mot spørsmål som fører til sosiale vanskeligheter, sosial isolasjon eller uegnede livssituasjoner (Strøm,2019).

Fleste EM barn som kommer til Norge er avhengig av å få hjelp fra ansetter som jobber i institusjoner, de fleste som jobber der er sosionomer. Det er derfor må de profesjoner som jobber i EM institusjoner har relevant kunnskap for å hjelpe ungdommene beste mulig. Vi må ha kunnskap for kultur og hvordan de selv opplever. EM kom med seg med mye ressurser. Sosialarbeider sine oppgaver er å styrke ressursene som de kom med seg. Vi kan gjøre en bedre jobb ved å se hvordan ungdommer sine opplevelse og erfaringer er. Sosialarbeidere må utøve kultursensitivitet og være bevist på at ikke alle ulikheter skyldes kultur, alle mennesker er unike og har sine egne måter å forholde seg til sin kulturelle bakgrunn på. I tillegg kan det være lett å undervurdere andre faktorerers betydning, som for eksempel klassetilhørighet og belastninger knyttet til flukt og eksiltilværelse.

2. Begrepsavklaring

2.1 Hvem er enslige mindreårige asylsøkere?

Enslige mindreårig (EM); Asylsøker, flyktning eller person med opphold på humanitært grunnlag som er under 18 år, som er uten foreldreansvar eller andre slekter i landet (IMDi2022).

Enslige mindreårige flyktninger er en gruppe barn og unge som de senere årene har fått betydning oppmerksomhet i mediene og i flere fagmiljøer. Frivillige organisasjoner har engasjert seg i hvordan det norske samfunnet tar imot disse barna. Disse barn og ungdommene er i en svært sårbar situasjon når de ankommer. Enslige mindreårige flyktninger er barn og unge under 18 som kommer som asylsøkere eller overføringsflyktninger til Norge, uten foreldre eller andre med foreldreansvar. Det varierer fra situasjon til situasjon (Eide, 2012).

Det finnes tre ulike kategorier under enslige mindreårige (EMA). For det første er barn og unge som kommer alene og er uten slektstilknytning i Norge. For det andre er barn og unge som kommer alene, men som har nær familie i Norge som etter særskilt vurdering kan være aktuelle omsorgspersoner for den enslige mindreårige. Til slutt er tredje kategorien, barn og unge som kommer til Norge sammen med en eller flere følge personer for den enslige mindreårige (Eide, 2012, s. 16). Det er viktig i de mindreåriges livssituasjon, som delt inn i tre kategorier, er nyttig overordnet kunnskap for både myndigheter som skal administrere mottakersted, og for utøvelsen av det faglige omsorgsarbeid med barn (Eide, 2012, s. 17).

Det er kommunens ansvar å dekke omsorgsbehovet til ungdommene, når EM bosettes i kommunen (IMDI 2006). Jeg vil i denne oppgaven bruke EM om de som har fått opphold og skal integreres i kommunen de bor. Det er bare som innvilget opphold i Norge kan bosatt i kommune.

2.2 Årsaker til at barn flykter

Det er mange måter å forstå bakgrunnen for at de mindreårige flykter fra sine hjemland på. Og det finnes flere teorier som er utviklet for å forklare de store flyktningstrømmene. Det er ulike grunner for flukt, og det er ikke lett å skakke om alt. Jeg peker på noen teorier, den første modellen er det som betegnes som push-pull-teorier. Denne teorien innebærer at det finnes faktorer som dytter barn mot migrasjon fra sitt hjemland. Faktorene som fører til migrasjon, kan være, dårlig økonomi, dårlig utdanningsmulighet, dårlig livskvalitet og sosiale særtrekk ved de gruppene av mennesker som er på flukt, og barn som ikke har noe framtidshåp i hjemlandet.

Den andre teoretiske modellen er den som Castles og Miller (2009) påpeker at for å forstå bakgrunnen for migrasjon er det avgjørende å se på interaksjonen mellom mikronivå og makronivå, og de omtaler dette som en migrasjonssystematisk teori. Makroperspektiv kan være på ulikheter mellom land når det gjelder økonomi og politisk makt, dette påvirker befolkning på en negativ måte. De kan føre til mangel av velferd og framtidshåp. Mikrofaktorer kan være den enkeltes motivasjon for å flykte, sosiale nettverks påvirkning, identitetsproblematikk i forbindelse med flukten (Eide, 2012, s. 22–23).

I et forskningsprosjekt om enslige mindreårige asylsøkere forteller på ulike kategorier for hvordan flukten startet: motvillig, frivillig, eller kaotisk. Motvillige er når omsorgspersonene

i hjemlandet bestemmer at barn skal reise til utlandet og barn vurdere det. En annen slik frivillig reisestarter er når de vet hvor de skal reise og de hadde ønsket selv til å reise. Den tredje måten de flykter på er mer under dramatiske forhold, som at de kom bort fra deler av familien under kaotiske situasjoner i hjemlandet (Eide, 2012, s. 25).

2.3 Asylsøkere

Asylsøkere er en person som ankommer et annet land på egen hånd og som normalt søker om asyl ved ankomst eller kort tid etter ankomst. Retten til å søke asyl er nedfelt i artikkel 14 av Verdensavklaringen om menneskerettighetene, som sier at «Enhver har rett til i andre land å søke om og ta imot beskyttelse mot forfølgelse». Personen omtales som «asylsøker» frem til søknaden om asyl er avgjort (Flyktninghjelpen 2022).

2.4 Flyktning

En flyktning er en person som har fått flyktningstatus, slik den defineres i FNs flyktningkonvensjon. Dette er mennesker som står i fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff hvis de reiser tilbake til hjemlandet (Flyktninghjelpen 2022).

3. Metode

Jeg presenterer i dette kapitlet bruk av metode. Jeg forklarer hvorfor jeg valgte kvalitativ intervju i min studie, og hvordan jeg gikk frem. Jeg vurderer oppgavens validitet og reliabilitet. Metoden dreier seg om hvordan vi innhenter, organiserer og tolker informasjon (Larsen, 2007, s. 17).

3.1 Bruk av metode

Metode er måten en går fram på for å kunne løse et problem. Dette gjelder også når vi skal belyse en problemstilling innen samfunnsvitenskap (Mehmetoglu, 2004). Metode kan altså ses på som den måten man velger å gå til verks for å tilegne seg kunnskap. Metode er snarvert definert den håndverksmessige siden av vitenskapelig virksomhet, eller mer presist læren om de verktøy en kan benytte for å samle inn informasjon. Den typen informasjon vi samler inn, kalles gjerne for data eller fakta, og de innsamlede data kalles empiri. Metode er en systematisk måte å undersøke virkeligheten på. Vi ønsker å gjøre oppdagelser i den menneskeskapte verden, og gjennom bruk av ulike metoder kan vi forbedre og skjerpe vår oppdagelsesevne slik at vi kan se årsakene bak hendelser, meninger bak handlinger og samhandling og kollektivets sosiale materielle strukturers betydning for individers og grupperes meninger og handlinger. Dersom vi ønsker å undersøke hvordan noen opplever en situasjon, kan vi bruke kvalitativ undersøkelse (Halvorsen, 202, s. 13).

3.2 Datainnsamlingen

I denne delen omtaler jeg prosessen for utvalg, som hvordan prosessen gjennomføres. Jeg begynte å søke på faglitteratur som er relevant på min oppgave, fra google Schoeler, Oria ved UIS. Jeg fant noe relevant stoff fra offentlige sider. « litteratursøking søking utgjør en viktig del av informasjonssøkingen, ved siden av søking etter relevante data og relevantfagmiljøkontakter (Halvorsen, 2002, s. 184).

3.3 Valg av informantene

Blant dem som skal delta i mitt prosjekt er to fagpersoner som har erfaring for integrering. De jobbet lange perioder med enslige mindreårige flyktninger. De har kjennskap til hvordan ungdommene integreres. Jeg forsøkte å kartlegge litt for meg selv hva slags person de er og på hvilken måte de kan bidra å belyse min problemstilling for jeg startet å velge dem. Jeg ønsker at de skal bli anonymt, grunnen til det er at jeg ikke har god tid til å melde inn til Norsk senter for forskningsdata (NSD) om personvern, derfor skal informantene blir anonyme.

3.4 Samtale med informantene

Jeg valgte ikke lydopptak av å intervjuer. Grunnen til det er at jeg har begrenset tid til å melde til NSD om personopplysninger. Samtalen var ikke vanskelig å skrive ned så mye notater og forstå innholdet i samtalen. Jeg jobber innen sammen fagfelt som ansette, jeg hadde god tid til å skrive, så slipper jeg å transkribere lydopptak ord etter ord. Jeg skjener informantene, derfor var det ikke så vanskelig samtalen, og de hadde tillit for meg om personopplysningen deres. Siden er det ikke en fasit på hvor mange informanter jeg skal velge, valgte jeg to informanter, det synes jeg at det er nok til at jeg få svar på det jeg finner ut av. I alt snakket jeg to ansatte fra to forskjellige arbeidsplasser. De jobber omsorgsboliger, og integrerings organisasjon med enslige mindreårige asylsøkere. Utvalget er altså bredt med stor variasjon mellom informantene. Det kan i midlertidig tenkes at utvalget ved informantene som deltok mitt tema, er mer engasjert, positiv og åpne, og de har mer erfaringer for integrering.

Jeg var en aktiv lytting og undrende og utforske. Etter det første intervjuet opplevde jeg at det var vanskeligere å skrive alt som informantene har sagt. Jeg forsto at det var mye jeg kunne gjort annerledes for å få god tid til å skrive de viktigste tingene ikke alt. I den andre intervjuet bestilte jeg en time mer enn den første intervjuet. Så jeg var mer fornøyd med informasjonene som jeg klart å skrive, og den andre informantene var veldig åpen og har hjulpet til meg å skrive de viktigste informasjon som syntes at det var svar på mine spørsmål og min problemstilling. Dersom det var noe jeg ikke klarte å skrive fort valgte jeg å stoppe og forsøkte å få tid til å skrive hva som egentlig ble sagt.

Jeg var heller ikke redd for å be intervjupersonen gjenta dersom det er noe jeg ikke har fått med meg (Dalland, 2020, s. 91). Jeg klarte å gjøre gode notater, deretter skrevet jeg ned hovedelementene etter intervjuet. Det kreves imidlertid at forskerne stoler på sin empatiske innlevelse og hukommelse slik at meningsinnholdet ikke går tapt (Brinkmann & Kvale, 2009).

Det å ta vare på samtalen slik at de blir brukbare data som kan belyse problemstillingen, er en minst like stor utfordring som det å gjennomføre selvintervjuet. Ved kort intervjuet er det nok mulig å skrive ned svarene, med det er en svært krevende arbeidsform. Jeg er ikke

redd for å bruke den tiden jeg trenger. De fleste blir ikke utålmodige, men vil snarere oppleve at det de sier, er viktig nok å bli skrevet ned. Med lyd opptak får du frie hender til å skrive kommentarer, notater kroppsspråk og antyde tolkninger. Når du skal prøve å skrive ned alt som blir sagt, kan du lett miste oversikten og muligheten til å tolke underveis (Dalland, 2020, s. 91).

De har gjort noe med at jeg ikke blir nervøs, noe som også påvirket informantene i en komfortabel retning. Første intervju hadde en varighet en time, og den andre var nesten to timer, fordi informanten nummer to har lengre erfaring for integreringsprosessen.

3.5 Fremgangsmåte for å intervju

3.5.1 Det kvalitative intervjuet

Jeg valgte kvalitativ forskningsmetode med intervju som datainnsamlingsmetode. Den innebærer personlige samtaler og gir mulighet for å innhente kvalitativ kunnskap. Hensikten med intervju er å få fylldig og omfattende informasjon i denne oppgaven. Fordi jeg ønsker å finne ut hvordan enslige mindreårige integrere i det norsksamfunnet, og jeg mener at kvalitativ metode er best måten å gå frem.

Et kvalitativt studio kan være forskjellige strukturert. I denne oppgaven ble det foretatt strukturert intervju.

En strukturerte intervju brukere forskeren en formell struktur eller standardisert intervjuguide, som består av forhåndsbestemte spørsmål. Denne formen er nødt at forskeren stille disse spørsmålene til hver informant på den samme måten for å kunne samle informasjon om et emne fra absolutt alle sine informanter. Jeg tenker at det er hensiktsmessig å benytte seg av strukturert intervju for å hente inn informasjon i forbindelse med å belyse ansattes opplevelse av integreringsarbeidet. Et kvalitativ design med strukturert intervju er en metode som er spesielt godt egnet til å få innsikt informantens erfaring, følelser og tenker. Denne metode søker etter tilgang til opplevelser og erfaringer fra informantens perspektiv. I og med strukturert intervjuer er av den rigide typen, gir en verken forskeren eller informanten mye rom for variasjon eller fleksibilitet i intervjusituasjonen. (Mehmetoglu, 2004, s. 68).

3.6 Analyse

Jeg finner ut hvordan enslige mindreårige integrere. Det innebærer å se på ansattes perspektiv. Hver vil komme med sine meninger om tema.

Ifølge Dalland (2020, s.94) skriver at en analyse skal hjelpe oss til å finne ut hva intervjuet har å fortelle. I tolkningen søker jeg meningen i det jeg har fått vite. I arbeidet med å få oversikt over dataene innebærer også å tenke over hva de betyr, og hvilke perspektiver de kan forstå fra. En god analyse kan åpne for ulike fortolkninger. Det er en del av kvalitetskontrollen stadig å veksle mellom analyse og tolkning. Tolkning handler om å forklare innholdet eller betydningen av noe.

Teknikken burde være den første man lærer mens man gjør kvalitativ analyse fordi den hjelper en å utvikle evner som kan brukes til andre typer kvalitativ analyse. Definisjonen av tematisk analyse som en teknikk for å lokalisere, undersøke og klassifisere data.

Fleksibiliteten til temaanalyse er en av fordelene. Å identifisere hva som utgjør et tema er en avgjørende komponent i tematisk analyse. Et tema er et viktig aspekt ved datainnsamling som kan kobles til problemstillingen og som viser et visst mønster i datasett. Når man skal avgjøre hva som skal være et tema, er forskerens skjønnsavgjørende. Det er mulig at noe blir tatt opp ofte i intervjuer, men ikke anses å være et alvorlig problem (Braun & Clarke, 2006). I denne oppgaven tok jeg i den tematiske analysen presenterte av Braun og Clark (2006) i seks faser. Etter å ha lest intervjuet nøye merker jeg meg de temaene som er tatt opp (Dalland 2020).

Selv om tematisk analyse anses som en rimelig grei kvalitativ analyse, er det en rekke elementer som kan føre til en underordnet analyse som må tas i betraktning. Man gjør ikke, for en ting, vurderer informasjonen. Ikke bare skal man gjenta det som ble oppgitt i intervjuene, men man bør også bruke intervjuguidene for å støtte eventuelle analytiske poeng forskeren ønsker å komme med (Braun & Clarke 2016).

Å ha svake temaer som overlapper eller er irrelevante er en annen fare du kan støte på. En annen er hvis de analytiske poengene du kommer med ikke er relatert til datasettet eller teorien. Jeg har forsøkt å unngå disse feilene i analysen min samtidig som jeg er svært bevisst på disse potensielle farene. Jeg passet på å nøye gjennomgå hver kommentar jeg kom med gjennom intervjuene flere ganger og forsøkte en objektiv analyse av svarene (Braun & Clarke 2016).

Som en del av analysen til intervjuene delte jeg forskningsspørsmålene inn i ulike hovedtema allerede i intervjuguiden. Før samtalen hadde jeg noen artikler og tema som hadde gitt meg noen pekepinner, men jeg var på jakt etter at det kunne dukke opp helt andre tema enn jeg hadde. Analyseprosessen startet med at jeg leste gjennom de jeg skrevet av samtalen flere ganger for å få et overblikk over det som ble fortalt. Historien som kom frem, var spennende og interessante. Jeg har fått innblikk i noen enslig mindreårig integrering består av utfordrende og lettere. Empiren ble analysert ved hjelp av en temabasert tilnærming. Jeg skrev ned egne refleksjoner etter hvert intervju, noe som ga meg litt innsikt i potensielle trender å se etter mens jeg analyserte dataene. Etter jeg leste mange ganger mellom koder og tema, fikk jeg til slutt fire hovedtema som står i figuren under.

Tema 1	Integrering
Tema 2	Omsorg
Tema 3	Traumabevist omsorg/ under tema trygghet.
Tema 4	Sosialt nettverk

3.7 Studiens troverdighet

3.7.1 Validitet og reliabilitet

Kravene til reliabilitet og validitet være oppfylt for at metodene skal gi troverdig kunnskap. Det betyr at kravene til validitet og reliabilitet må være oppfylt. Validitet står for relevans og gyldighet. Det som måles, må ha relevans og være gyldig for det problemet som undersøkes. Reliabilitet er et annet ord for pålitelighet, og handler om målinger må utføres korrekt, og at eventuelle feilmarginer angis (Dalland, 2020, s. 43).

Validitet dreier seg om metoden undersøker det dens intensjoner er undersøkelse. Validitetskriteriet er om fortolkningen av utsagnet er rimelig dokumentert og logisk

konsekvent. Et sentralt spørsmål å stille seg er om man har benyttet seg av relevante kartleggingsmetoder for å undersøke det vil ville undersøke. Validitet skal innholdet opplysninger om de metodene som er brukt til innsamling av data, intervjumetode og analyse av transkripsjoner. Spørsmålet om validitet gjelder også innholdet i informantenes utsagn. Det kan være sanne eller falsk (Postholm, 2010, s. 170).

Validitet handler om relevans eller gyldighet, altså at vi skal samle inn data som er relevante i forhold til problemstillingen vår. Vi justere intervju guiden slik vi kartleggingsmetodene skulle gi oss mest mulig gyldig kunnskap (Larsen, 2007, s. 80). Begrepet kan gjengis med gyldighet eller relevans. Utfordringen blir å samle inn data som er relevante for den problemstillingen vi arbeider med (Halvorsen, 2002, s. 45).

Jeg har brukte relevante informanter som har lang erfaring med enslige mindreårige og integrering, og jeg har drøftet funnen fra intervjuene opp mot relevant teori og forskning, fordi dette styrker oppgavens validitet. Jeg valgte informanter fra forskjellige institusjoner for å få forskjellige syn på studien. For Jeg har forsøkte å gjøre studien så troverdig gjennom å gjennomgå tidligere forskning om temaet.

Ved evaluering av validitet bør man også vurdere overførbarheten av studiens funn til andre populasjoner og settinger (Dalland, 2020). Man kan argumentere for at fordi jeg brukte kun to informanter i studien min, var overføringsverdien lavere enn den ville vært hvis jeg hadde brukt flere.

Jeg vil imidlertid påpeke at studien er verdifull fordi den belyser er aspekt ved integreringen av mindreårige asylsøkere som hittil har fått lite søkelys. Mine informanter har lang erfaring innen integrering, og har mye kunnskap om enslige mindreårige flyktninger. Da problemstillingen omhandler erfaringene til informantene i enslige mindreårige integrering, og dataene som jeg samlet av dem er relevante til oppgaven. Jeg har anstrengt meg for presist presentere informantenes beskrivelser.

3.7.2 Reliabilitet

I kvalitet forskning er tradisjonelle kravene til reliabilitet og validitet problematiske, siden et møte med forskeren og informanten alltid er en unik tidsbestemt situasjon. Vanligvis referere reliabilitet til resultatenes pålitelighet. Reliabilitet viser til nøyaktighet eller pålitelighet, altså at undersøkelsen min er pålitelig, og at nøyaktighet har ligget til grunn i prosessen. Sikring av høy reliabilitet er ikke like enkelt når vi snakker om kvalitative undersøkelser. I intervju er det stor mulighet for at informanten påvirkes av situasjonen og av intervjueren, og kan dermed har betydning for det som sies akkurat der og da. Det handler også om at informasjonen behandles på en nøyaktig måte (Larsen, 2007, s. 80).

Det er et velkjent problem at kvalitative intervjuer er avhengige av subjektiv tilstedeværelse, spesielt i analysedelen, når det kommer til studiens replikasjonsverdi. Som alle andre kommer jeg til studiet av intervjuene med noen forhåndsbestemte forestillinger. Jeg har arbeidserfaring fra blant annet arbeid med enslige mindreårige asylsøkere, og jeg vet mye om integrering fordi jeg er flyktning. Jeg har jobbet for å være så objektiv som jeg kan under prosjektet, og prøvd å ikke la mine skjevheter styre meg. På grunn av informantenes ambivalens rundt noen av temaene gjennom intervjuene, er det sannsynlig at det kan være

utfordrende å gjenskape funnene nøyaktig. Dette er typisk i kvalitative intervjuer, men gitt at informantenes beretninger stort sett er identiske, tror jeg at oppgaven ikke har lav reliabilitet.

4. Teori

4.1 Integrering

Begrepet integrering har Skytte (2008) skrevet om samspillet mellom majoritets- og minoritetsbefolkningens forskjellige former for integreringsstrategier. Siden mine oppgaver har relevant for integrering skal jeg skrive litt om det.

Integreringsstrategier

majoriteten i denne situasjonen utgjøres av norske statsborgere som ikke kommer fra innvandrerbakgrunn. Majoriteten i Norge bruker en rekke integreringstaktikker for å samhandle med innvandrere. Segregering regnes som den første. I denne tilnærmingen oppfatter de innvandrere som inkompetente og ute av stand til å assimilere seg i det norske befolkningen. De som har dette synspunktet, mener ofte at innvandrere ikke trenger den hjelpen de får og ikke bør inkluderes blant dem som bruker nasjonens ressurser. Ifølge en undersøkelse utført i Danmark er innvandrere ikke i stand til å passe inn i sin kulturelle bakgrunn og bør ikke ta med seg urelaterte bekymringer til landet angående i Danmark «vi ønsker ikke å bli belemret med problemer som finnes i verden utenfor i Danmark(Skytte, 2008).

Den andre strategien er assimilering. Assimilering innebærer å gi slipp på sin egen kultur og innordne seg samfunnets normer. Ifølge de som mener assimilering er nødvendig for at innvandrere skal integreres, bør flyktninger og innvandrere umiddelbart ta i bruk norsk kultur. De må sette til side sin egen kultur og gjøre de fineste tilpasningene til den de bor i nå. Tanken bak dette er at sosialarbeidere som bistår nylig ankomne flyktninger og innvandrere skal konsentrere seg om å hjelpe dem til å bli norske på best mulig måte.

Den siste strategien er inkludering. Folk som deler dette synspunktet mener at alle bør bli omfavnet uavhengig av språk, religion eller kultur (Skytte, 2008).

Minoritets integreringsstrategier

I et samfunn er en minoritet den delen av befolkningen som er mindre enn majoriteten. Innvandrere er minoriteten i denne situasjonen. Minoritetens er selv aktører i utviklingen av både sine egne og majoritetens strategier. Hver person velger å integrere på en annen måte. Dette kan avhenge av hvor godt likt de er i lokalsamfunnet og livshistorier fra hjemlandet sitt (Skytte, 2008).

Den første strategien er assimilering. De som går denne veien, vil derfor tilpasse seg de livsverdiene og normene som de møter gjennom livet her i landet. Og innvandrere som bruker denne strategien, blir så norsk som mulig (Skytte, 2008, s. 142).

Den andre strategien er segregeringsstrategi, hvor innvandrere kan forsøke å gjenskape miljøet hjemmefra i sitt sosiale liv i det nye landet. De bruke denne

strategien når de opplever majoritetens assimileringsskrav som uomgjengelig eller truende, og derfor reagere med å trekke seg tilbake, og lage eget miljø, og de pleier å være minst mulig med majoriteten (Skytte, 2008).

Den pluralistiske integreringsstrategien er den siste strategien. Denne aller mennesker som ønsker til å bli anerkjent og lever med andre verdier og normer enn de gjennomsnittsnorske og at andre religiøse overbevisninger enn den statskirkelige blir anerkjent. Personene som har denne strategien kjempe for retten til likestilling gjennom aktivt å gå inn i livet på majoritetssamfunnets arenaer, liksom å forstå kultur og lære språket (Skytte, 2008, s. 144).

4.2 Omsorg

Omsorg handler om å tilby gode nok bo muligheter, god og nærende mat, og klær som barn og unge føler seg vel i og med. Begrepet sosial omsorg vil bli erstatter med begreper som barns og unges behov for voksne som kan representere nødvendige grenser, som kan se og forstå barn og unge der de er, som kan møte dem i hverdagen, osv (Larsen, 2022, s. 18).

4.3 Traumebevisstomsorg

Integreringskapasitet kan enkelt forklares som en persons evne til å integrere (innlemme i en helhet) alvorlige eller traumatiske opplevelser i en historie om seg selv som en eksplisitt hukommelse- når relasjoner knyttes til traumer relasjonstraumer mens stressbelastninger som påføres barnet av dets nære omsorgspersoner som skal representere en trygg base for barnet(Hagen, 2021, s. 28).

Traumebevisstomsorg som er en oversettelse av begrepet «trauma informed care» (Taylor,2012) tar hensyn til kunnskapen om hvordan hjernen påvirkes av traumatisering og hvilke konsekvenser dette kan få på kort og lang sikt (Hagen, 2021, s. 31).

4.4 Sosialt nettverk

Sosialt nettverk er et faguttrykk for kontakt og samhandling mellom mennesker. Kontakt mellom mennesker har for oss alle vært en naturlig del av vårt liv. Det er i stigende grad skapt en anerkjennelse av at det er innenfor våre relasjoner vi skapes som mennesker, og at det er i relasjoner at avgjørende premisser for vår livskvalitet og vårt framtidige liv bestemmes (Fyrand, 2005, s. 19).

Sosiologen Wellman er opptatt av begrepet sosialt nettverk som et analytisk og nøytralt begrep. Målet blir på den ene siden å kartlegge og analysere ressurser og problemer i personers sosiale nettverk, og på den andre siden å styrke betingelsene for utvikling og vedlikehold av konstruktive og gode relasjoner. Det sosialt nettverk er strukturen den sosiale støtten blir innholdet nettverket. Sosiale relasjoner utvikles etter samhandling er en stund. Det kan skje hvis de oppdager at de har en felles interesse eller liker hverandres selskap- primær og sekundær sosiale bånd er de to forskjellige kategoriene. Forhold til ektefelle, barn og foreldre kan være primære, mens venner og kolleger kan være sekundære (Fyrand, 2005).

5. Drøfting og presentasjon av funn

Jeg skal diskutere funnet fra å intervjuer i denne delen av oppgaven, sammen med teoretiske referanserammen for tidlige forskning for å få svar på min problemstilling: Hvordan integrere enslige mindreårige (EM) ungdommer i det norske samfunnet? Gjennom intervjuer med sosionomene i institusjonen fikk jeg høre om deres erfaringer med EM integrering, ungdommene sine nettverk og omsorgen de utførte. Jeg vil presentere følgende tema: første vil jeg drøfte hvordan EM integrerer. Videre vil jeg drøfte hvordan EM etablerer nettverk og hvordan ansatte gir god omsorg til EM. Til slutt vil jeg drøfte om traumabevist omsorg.

Også det kommer noe andre spørsmål som jeg skal finne svar på gjennom undersøkelsen.
Forskningsspørsmål;

1. Hvordan omsorgs personer skaper en trygg omsorg?
2. Hvordan omsorgs person anvende traumebevissttilnærming og omsorg?
3. hvilken betydning har sosialt nettverk for integrering?
4. Hvilken betydning har frivillige aktiviteter og samling mellom EM ungdommer og etniske norsk ungdommer for integrering?

5.1 Integrering

Den tar for seg hvordan integreringspolitikk og tiltak bør organisere slik at flere nyankomne innvandrere med fluktbakgrunn raskere kommer i arbeid eller utdanning og får en fast tilknytning til arbeidslivet. Institusjonen bør ta ansvar for å gjøre den frivillige aktiviteten tilgjengelig for alle som bor der, og de andre som vil delta (NOU 2022:18).

Informant nr 2 startet intervjuet å si kort om en plass som kommunen bruker for integrering. Jeg som forskeren kaller Aktivitetsplass på denne plassen som EM ungdommer bruker for integrering, for å ta være på personvern loven brukes ikke ekte navnet på intuisjoner, navn på aktiviteters plasser og heller kommunen.

Informanten nevnte Aktivitetsplassen er jo en viktig arena for integrering, selv om det er et lukket tilbud, men det er ikke lukket for enslige mindreårige (EM). Det er jo ikke en fritidsklubb, men det kan sammenlignes som en fritidsklubb. Poenget med å ha aktivitetsplassen er, fordi at terskelen til norske fritidsklubber er altfor høy, for det være ungdom enslige mindreårige. De har ingen nettverk og de har ingen familie, derfor er det viktig at de har en arena for integrering. Informanten nevnte også at Aktivitetsplassen har veldig mange ulike prosjekter. Prosjektet er et samarbeid med SOS barnebyer som gir oss mulighet.

Jeg spurte informanten: Hva er integrering for dere som er ansetter i kommunen?

Informant 1 pekte at

«Å bli integrert er ikke nødvendigvis å bli en nordmann, å bli integrert er jo at de skal finne sin plass i samfunnet. For at du skal være en del av samfunnet er språk en viktig del for integrering. De får muligheten hvis noen har religion at de få gå i moskeen, kirke og feire i sine høytider. Det bli mye å jobbe med kulturforståelse».

(Haaland et, al,2021) definerer at integrering handler om å bli en del av i samfunnet. Og begrunner hun at språk er viktig for å forstå en kultur. Flyktninger trekker fram språket et viktig verktøy for integrering (Haaland et, al, 2021).

Begge informantene pekte på at det er veldig viktig å lære språk for å være en del av samfunnet, og integrering handler om å bli en del av samfunnet liksom teorien over navner.

(Meld. St.30 (2015-2016): Integreringsarbeid har ingen raske løsninger. Det er grunn til å anta at det vil ta noe tid før de som får opphold i landet på bakgrunn av beskyttelsesbehov, kommer inn i arbeidslivet. Samtidige bidra den demografiske utviklingen til at det blir en redusert andel yrkesaktive i befolkningen framover. Regjeringen ønsker derfor å føre en integreringspolitikk som legger til rette for at de som får opphold i landet, raskt kan bidra ved å komme ut i arbeid. Integrering er et samspill mellom mange parter. Den enkelte innvanderer skal møtes med krav om å bidra og delta, og det forventes stor innsats fra den enkelte. Samfunnet må samtidig legge til rette slik at alle skal bruke sine ressurser i arbeids og samfunnsliv.

Informanten 2 også svarte nesten sammen

«Er integrering at du skal ha masse norske venner? Og gå på ferie i hytte ikke nødvendigvis, men du gir igjen til samfunnet som har gitt deg noe. Du blir en samfunnsborger som gir igjen av skatt fordi du jobber. Du har fått utdannelse, så alt det du har fått hjelp til betaler du tilbake. Tilbake til velferdssamfunnet, og da har vi fått til det vi ønsker at du blir en del av samfunnet, så er jo bare spørsmålet hvor mye skal være integrert. Vi er jo ikke så forskjellige egentlig, men det kan være kulturen som er forskjellig og religionen. Men utover det, så kan jeg ha samme humør. Vi kan ha samme interesser».

Ifølge Utlendingsdirektoratet (UDI) omhandler integreringspolitikk og tiltak de forutsetningene som må til for at nye innvandrere skal kunne inkluderes og delta i det norske samfunnet som forsørger seg selv i størst mulig grad (Eide, 2012, s. 220).

Videre fremgår det av intervjuene at skolen er en arene for integrering. Informant 1 sier:

«Hvis ungdommene kjennes mye ensom på skolen vil vi kontakt til skolen, og hørte hvordan går med denne eleven. Er det skolen må legge rette for, er det noen miljø ting på skolen, kanskje en person hjelpe til å organisere felles aktiviteter kanskje fotball sammen. Vi kan være bevisst på grupper sammen setninger i klassen kanskje finne ut hvilke ungdommer som kan passe sammen. Det er mye skolen kan gjøre og kanskje til rette legge».

Informant 2 sier:

«Absolutt ja, men jeg synes at særskilte innføringsklasser har mindre integrering enn ordinære skoler. Fordi jeg mener at det blir det segregering. Grunnen til at jeg sier det er jo at en bare utenlandske som går på innføringsklasser. Der kommer ikke med

de norske. De kommer ikke inn i miljøet, så skal de først være der, og så blir de til videregående. Så jeg skulle jo ønske at de gikk rett i norske videregående skole».

Sitatet over viser at det er vanskelig for EM å bli integrerte i innføringsklasser, det er segregering, selvfølgelig informanten pekte på at det er bedre integrering at EM gå på skolen med norske elever.

Kommunene har flere måter å ta imot og integrere asyl/flyktnings barn. Det finnes flere ulike modeller for innførings tilbud for nyankomne elever med flyktningbakgrunn.

Skolen er arenaen der barn og unge som er flyktninger, kan tilegne seg avgjørende språklig, faglig og sosial kompetanse som er avgjørende for å kunne bli aktive og selvstendige deltaker i det norske samfunnet.

Selv om enslige mindreårige kan streve både med traumatiske opplevelser fra fortiden og med å tilpasse seg de nye forhold i vertsamfunnet, er de også vanlige barn og ungdommer som ikke kan ta pauser fra sitt eget liv og sin egen utvikling fra barn til voksen. Skolens rolle er integreringsprosess, tilpasningen til den nye tilværelsen i Norge, etter å ha flyktet fra samfunn preget av krig og konflikt til et samfunn med andre krav til sosiale, kulturelle og språklige ferdigheter som grunnlag fra samhandling og inkludering. Også skolen har ansvar for sosialiseringssprosess og gjenopprettings (Pastoor, 2012)

Skolen er en av de viktigste arenaene for sosialisering og integrering. I mange kommuner har EM lite kontakter med etniske norske. Flere kommuner jobber med å få møtesteder og samhandlinger mellom de EM og andre norsk ungdommer. Der er likevel viktig å være klar over at geografiske nærhet ikke automatisk fører til kontakt og dialog, men denne kommune har møtested som jeg nevnte, derfor EM i denne kommunen lyktes integrering. Nøkkelen til integrering ligger i felles møteplasser og da er det viktig at kommunen legger til rette for dette.

Felles samlingsområder er nøkkelen for integrering, derfor er det avgjørende at kommunalt ansatte legger planer for disse, både med hensyn til fritids- og utdanningstilbud. De har funnet effektive måter å støtte starten på integrering i en rekke kommuner, blant annet ved å ta i bruk ulike veilederordninger i to av kommunene.

Dette fremheves som en nyttig strategi for nettverksbygging og informasjon. Det er mulig at forholdet varer lenge etter at guidens jobb er avsluttet fordi guiden og den unge har felles interesser. Vi oppdaget at flyktninger som har en flyktningguide så dette som positivt under gjennomgangen av Flyktningguiden utført av en ideell organisasjon. Det mest avgjørende er å studere språket og forbedre kunnskapen om det ved å ha muligheten til å bruke det. Å lære sosiale koden er en annen viktig komponent. Et veiledningsprogram for enslige barn vil være i stand til å etablere et felles samlingsrom hvor det vil være muligheter for nettverksbygging, selskap og inkludering (Berg2018).

Informantene synes at det ikke så vanskelig integreringsprosess for ungdommene som var med i Sammen prosjektet. Målet i prosjektet er raskere integrering, men integrering kommer ikke av seg selv. tanken bak at kommunene etablere aktiviteter er at de Em skal få muligheter til å lære seg spilleregler, normer og regler for den aktiviteten de ønsker å delta i senere. Utfordringer er som jeg nevnt at EM ikke blir kjent med etniske norsk ungdommer, noe de fleste ønsker. Derfor blir dette prosjektet et særskilt tilbud som gjør at de ikke deltar på de andre ungdommene som bor andre kommuner som ikke har SOS prosjekt. Derfor lykkes med integrering EM i denne kommunen jeg forsket (Berg, 2018).

5.2 Sosiale nettverk

Sosiale nettverk trekkes frem som avgjørende for ungdom, og et sterkt nettverk kan forebygge problemer og fremme psykisk helse.

Enslige barn må etablere et helt nytt nettverk i Norge fordi de måtte forlate hjemlandet og etterlate seg mange personlige kontakter. Enslige barn har ofte et stort sosialt nettverk innenfor sine egne etniske grupper. Å bli venner med andre som har samme verdier, språk og bakgrunn er generelt lettere for enslige mindreårige.

Tilhørighet til egne etniske miljøer er viktig for at de skal kunne opprettholde sin integritet, men det viser seg at det å bygge nettverk med etnisk norske ungdom er spesielt viktig for at de skal føle tilhørighet til fellesskapet, samtidig som de skal bistå i utvikling av deres sosiale kompetanse og ferdigheter.

Mine informanter kom frem at mange enslige barn opplever at det ikke er lett å bli kjent med norsk ungdommer, og at norsk ungdommer viser liten interesse. For at de ikke trekke seg tilbake har kommunen etablerte en prokjekt som heter Sammen prosjekt. Ungdommene treffer med EM og fokuset er å bli kjent og planlegge aktivitetene fremover. De spiller mange forskjellige spiller sammen, og de har gøy sammen. De går på forskjellige aktiviteter sammen siste ikke minste får ungdommene fantastiske nettverk. Begge Informanten pekte på at EM er usikre når det gjelder sosiale- og kulturelle koder i samhandling med ungdom som er oppvokst i Norge. Et av målene med prosjektene (SOS) vil være å veilede ungdommene i sosiale- og kulturelle koder i samhandling med andre. En felles møteplass gir større mulighet for å samle flere EM ungdom og slik å skape et fellesskap og en veiledningsarena (Thorshaug et al, 2013).

Når mennesker samhandler og veksler ideer og samtaler blir det skapt nettverk. Begge partene være åpne for inkluderende, og kunne oppnå sosiale relasjoner (Fyrand, 2005). Informantene mine uttrykker at EM i denne kommunen har fått sjansen til å veksle ideer og samtaler med norsk ungdommer som kunne føre til kunnskap. Der imot er det noen som ikke lyktes på integreringen, men de er ikke mange. De som ikke lyktes med integreringen deltar ikke i SOS prosjektet og de finne bare venner fra sammen land og dermed er mer åpne til sosiale samhandlinger, fordi de har felles interesser og kultur (segregering) som jeg forklarte i teori delen

Anderson hevder at dårlig integrerte ungdommer mangler ord for sitt indre og mangler støtte i å tolke sine sanseinntrykk. Dårlig integrerte ungdommer trenger hjelp med å skape begripelighet omkring det som skjer i dem og rundt dem. Deres tidlige relasjon og samspillserfaringer kan blant annet føre til at de tolker vennlighet og velvilje i verste mening (Larsen, 2022, s. 151).

Da jeg spurte om EM har noen prosjekt for nettverk forteller informant 1

«vi har et prokjekt som hetere SOS barn byer. Det er et prosjekt at norsk ungdommer kan gjøre sammen aktiviteter med EM ungdommer, bli kjent, dele erfaringer. Det er stor mulighet å bygge nettverk. Det er veldig viktig på psykisk, SOS prosjektet skaper viktige nettverk som ungdommene kan bygge på».

På institusjonen (hjemme) har de også organisert aktiviteter, de kan få venner på besøk. Og de har lov til å gå til venner, vi støtter at de gå ut og treffer med andre venner.

Da jeg spurte informantene mine om hvilken betydning, har sosialt nettverk for integrering. Fikk jeg nesten like svar av begge. Informantene mener at det er veldig viktig, at de må klare å etablere og komme til å ha en tilhørighet gruppe. Det er viktig å føle at de har en plass for et felleskap. Og motvirke at de føler utenforskap. Fordi i forhold til både motivasjon og psykiske helse er det veldig viktig å føle at de har en plass. Det trenges ikke å være likt, men å føle støtte, og å føle at de er en del av samfunnet er veldig viktig. Hvis de ikke har venner, kan vi hjelpe dem til å skape relasjon, som organisert aktiviteter, være med SOS prosjektet, og gjøre sosiale ting med andre ungdommer. Det er veldig forskjellige hva de ungdommene har behov for. Vi vet på en måte hvor viktig er å ha venner, hvis de føler seg alene, har de ikke bra psykisk. Og føle seg ensom.

Fortsett sier informantene: «alle prosjektene bistår at EM får norsk nettverk». Poenget med det er å bli venner med norsk ungdommer. Hvis de vil gå ut og gjøre aktiviteter, får de muligheten gjennom kommunen. Og så bygger de relasjoner. Og det er enestående i hele Norge, men det er ingen andre kommuner som har fått til så mye som denne kommunen har fått til integreringsprosessen. Hun mente at de er stolt av kommunen. Og der har EM integrering, inkludering og mangfold på sitt beste, og de bestemmer selv. EM bruker kommunikasjon og etablerer relasjoner gjennom aktivitetsplasser, så aktivitetsplassen er kjempeviktig.

Videre fremgår det av intervjuene at EM har begrenset nettverk og kan stå i risiko for falle utenfor etablerte miljøer, spesielt gjelder dette EM som bor for seg selv.

Informant 1 sier at «aktivitetsplassen kan slik være et forebyggende tiltak mot ensomhet, utenforskap, rus og annen kriminell atferd. Aktivitetsplassen er en arena hvor vi har ungdom fra flere ulike land. Vi har ungdommer fra ulike bakgrunn. Aktivitetsplassen har de en god blanding av etnisitet og kultur».

Mange ungdommer møter med norsk ungdommer som de ikke kjenner godt i skolen eller de går å spille fotball sammen, og de vet ikke hvor de bor. Så det er utfordringer for EM å vite hvordan de skal gå frem for å få kontakt. EM ungdommer er usikker på hvordan de etablere relasjoner til norsk ungdommer og bygge nettverk. Gjennom Aktivitetsplassen har ungdommen fått nettverk.

Videre spurte jeg informanten om kommunen hjelper for at EM ungdommer lykkes til integrering. Informant 2 sier:

«Kommunen har Aktivitetsplassen, som ikke har de alle andre kommunene i Norge. Begge informantene var veldig stolt av kommunen om slik tilbudet. Det er ulike prosjekter som gjør at enslige mindreårige asylsøkere integrere til norsksamfunn. Informant 1 sier:

«Recenseringer foreslår å bevilge midler til SOS barnebyer til prosjekt «våre nye barn».

SOS barnebyer har som mål å utvikle gode måter å samarbeide med lokalt næringsliv og frivilligheten på som skal bidra til å følge opp EM barna i kommunen. Det skal utvikles ideer for hvordan barna kan komme i kontakt med jevnaldrende blant annet gjennom

mentorordninger. Basert på erfaringene fra prosjekt skal det utvikles en erfaringsguide om bosetting og oppfølging av enslige mindreårige som skal spres til landets kommuner regjering. SOS barnebyer: Sammen er samarbeidsprosjekt med SOS barnebyer, hovedsak har støttet med midler, samt nettverkssamlinger for de ansatte. Sammen prosjekt har som mål å bidra til at ungdom som har flyktet alene til Norge og norsk ungdom får mulighet til å bli kjent hverandre. Ungdommene får en reell mulighet til å bli en del av sosiale nettverk og få venner (Berg 2018).

Informanter viser at de etablerer relasjoner mellom EM og majoritetsungdommer i kommunen. EM ungdommer har vanskelig for å etablere gode vennskap, de etablerer til andre som bor sammen med på huset, på skolen og de som kom fra sammen land og sammen kultur. Selv om de snakker veldig bra norsk er de sammen med de fra sammen land som de selv kommer fra. Derfor kommunen arrangerte og betalte mye penger hvordan skape en relasjon mellom EM og majoritets barn. Kulturelle forskjeller kan gjøre konsekvensen å skape en nære relasjoner. Derfor EM nettverk består av andre flyktninger fra samme land eller andre land. Aktivitetsplassen som denne kommunen er arena å møte med nordmenn, for å unngå at det bli hinder for den sosiale integreringen. Det er mange minoritet ungdommer fra andre kommuner har utfordringer eller mangel på en arenaer som de kan møte med norsk ungdommer for å etablere nettverk.

Min forskning viser tilfeller der kommunen har engasjert seg i integrering, og hvordan etablere nettverk til EM. Andre som forsket i andre kommuner sine data viser at EM engasjerer seg aktiviteter selv, og de har ikke fast aktivitet, så finner de noen andre flyktninger. De ville blitt med i en fritidsaktivitet som kommunene hadde arrangert, men kommunen de bor har ikke samme tilbud som denne kommunen jeg forsøker har. Skolen er den eneste sted knytter de relasjoner med andre norsk ungdommer.

En av mine informanter peker på at nettverkene som dannes gjennom aktivitetsplassen kan hjelpe ensomheten. Og informanten peker videre at de motivere EM å delta på alle aktiviteter. Informant 2 begrunner at de kan få nærrelasjoner og den kan hjelpe mot ensomheten fordi EM ungdommene sliter med isolasjon og ensomhet.

EM ungdommer ønsker seg norske venner, men pga mangel på kjennskap til hverandres sosiale kode, gjør vanskelig å etablere noen nære relasjoner, derfor bruker kommunen Aktivitetsplassen for å lære sosiale koder.

(Seikkula,2012) trekker oppmerksomheten mot en sammenheng mellom sosial isolasjon og ensomhet ved å si at sosiale nettverk kan begrense fremveksten av psykiske helseproblemer. Ifølge Oppjordsmoen 2005 kan sosiale nettverk forbedre livskvaliteten og dermed bidra til å avverge psykiske lidelser. Denne sammenhengen er etablert av en rekke forskningsstudier. Ifølge en undersøkelse følte flere av nordmenn seg ensomme, ifølge Fyrand (2012) undersøkelsen var dobbelt så mange innvandrere som følte seg ensomme sammenliknet med nordmenn. Sammen med at mange mangler bekjentskaper og sosiale nettverk, er en av årsakene til dette at færre innvandrere har jobb. Disse to faktorene gjør ifølge Fyrand integrerings utfordringene. Innvandrere og flyktninger nevnte også isolasjon fra sine egne sosiale nettverk i sine hjemland som årsak til følelsen av ensomhet.

Begge informantene beskrev at det er vanskelig å bygge sosialt nettverk for å integrere utenom Aktivitetsplassen. En konsekvens av å ikke integrere eller sosialt nettverk, er at EM ikke har en arena for å praktisere sine språket, som har betydning for sosial integrering.

Videre informantene beskrev at sosialt nettverk er viktig for EM sin trivsel og livskvaliteter. Flere ønsker mer motivasjon for å bli med aktivitetsplassen. Informanten begrunner at hvorfor sosialt nettverk er et av EMs sentrale sosiale behov, hun mente at sosiale behov styrer relasjoner. Den tilnærmingen tydeliggjør hvordan grunnleggende sosiale krav styrer hvordan vi engasjerer oss i våre med mennesker og sosiale miljøer. Den omhandler hvordan vår personlighet, vår egen psykologi og miljøet og den sosiale konteksten vi vokser opp i og er en del av hvordan vi samhandler for å møte våre behov. Forholdet mellom trygghet, tilhørighet og mening demonstreres også av behovstrekanten. Våre sosiale nettverk og interaksjoner fungerer som hjørnesteinen for å møte våre behov for sikkerhet, tilhørighet og formål.

Informant nr 1 beskrev at det var utfordring at EM ta kontakt eller knytte relasjoner til nordmenn, til tross for at de snakket godt. Så ansetter hjelper muligheten for å knytte sosiale relasjoner med norsksamfunnet i miljøet EM bor. (Fyrand 20012) skriver at mellommenneskelig relasjoner var grunnlaget for utvikling av sosiale nettverk. Informantene fremhevet at aktivitetsplassen er en viktig faktor for sosialt nettverk og integrering. Der imot mange andre kommune er opptatt mest levekår og følge integreringstiltak. Når informanten fremhevet kommunens positive tilbud for møteplasser, mindre isolert tilværelse og veiledet hvordan EM på best mulig måte kunne bidra til å bli integrert i det norske samfunnet. (Iversen2004) studie med sosialt nettverk i integrering for andre kommune enn den jeg forsker sier teorier om nettverkstilkobling, sosialisering og tillit tjener som grunnlaget for teorier om integrering. Hun innser at det å bygge relasjoner med andre og utvikle tillit er nødvendig for sosial integrering. Studiens funn avdekket at selv om prosjektets flyktingguider generelt var godt likt av informantene, hadde ikke flyktingene nytte av programmets komponent for å bygge sosiale nettverk. Funnene av mitt studio, gir uttrykk for at EM i denne kommune kan etablere sosialt nettverk bedre enn i mange andre kommuner. I sitt eget sosiale nettverk innlemmer flyktingguidene i stor grad flyktingene.

(Iversen 2004) oppdaget imidlertid at flyktingguidene indirekte fungerte som sikkerhetsleverandører og kompetansebyggere for flyktingene, slik at de selvstendig kunne utvide sitt sosiale nettverk. Bare EM som ikke bor institusjoner har flyktingguid. Resultatene av (Iversen 2004) nevnt at en flyktingguide kan spille en avgjørende rolle for å bygge bro mellom flyktingen og lokalsamfunnet, men at det er urealistisk å forvente at en guide skal kunne skape et sosialt nettverk for flyktingen. Begge informantene er tydelig på at integrering i det norske samfunnet tilpasser til norsk kultur og at flykting finne sin plass i samfunnet. Likevel har noen EM funnet det vanskelig å integrere ulike kulturer i dagliglivet. Dette kan knyttes til integreringsforståelse som vektlegger prosessen med å bli en akseptert del av samfunnet, der sosial og kulturell anerkjennelse og at flykting finne raskt sin plass i det nye samfunnet (Haaland et al,2021).

5.3 Traumebevisstomsorg

I denne delen av oppgaven skal jeg drøfte en av mine undersøkelses spørsmålene, Hvordan ansatte i institusjonen anvende traumebevisst tilnærming og omsorg?

Å håndtere barn som har opplevd traumer kan være stressende og vanskelig. Voksne som samhandler med barn, har potensial til å sette dem i gang.

Traumebevissteomsorg (TBO) er en forståelsesramme som tar i utgangspunkt i hvordan krenkelser og psykologiske traumer påvirker barns utvikling og fungering. Det er verdiforankret tilnærming som tar høyde for ungdommenes livsbetingelser med spesielt vekt på opplevelser i tidlig barndom. Alle som jobber med traumatiserte ungdommer, kan bidra til ungdommens bedring og utviklingsprosesser. Dette handler om å gi omsorg som baserer seg på tre grunnpilar, trygghet, relasjon og følelsesregulering (Thorkildsen 2020). Informantene pekte på at de jobber i stor grad av behandling av traumatiserte unge. Ansatte jobber med å skape trygghet for ungdommene, som er noe av det mest grunnleggende behov til et menneske. Den største utfordringen med traumatiserte unge er at de er utrygge og mangler tillit til mennesker rundt seg (Thorkildsen 2020). Informanten forteller at;

«En god relasjon forbygge tillit, trygghet og redusere sekundærtraumatisering».

Resultatene av denne studien viser at ansatte prioriterer relasjoner og trygghet fremfor affektregulering. De vesentlige komponentene i generell miljøterapi er følelsen av trygghet og positive interaksjoner (Kvaran, 2012). Men det er helheten som skaper sjanser for utvikling og transformasjon. På grunn av sine tidligere erfaringer viser traumatiserte barn ofte en kontinuerlig tilstand av årvåkenhet RVT Informanten understreket verdien av brukerinvolvering, å sette av god tid, være til stede og være sannferdig i arbeid med barn. Arbeiderne var godt informert om deres praktiske rolle i å fremme sikkerhet.

I tillegg ble det antydnet i intervjuene at noen ansatte kan bestemme seg for å forbli på kontoret hvis det er en rolig dag. Ofte er det rolige i institusjonene som mine informanter jobber, fordi ungdommene som bor der har trygge voksne og de føle seg hjemme og de har gode relasjoner med de andre EM. Det er viktig at ansatte har forståelse i møte med EM. De to konseptene trygghet og å oppleve trygghet er ikke det samme (Berg et al, 2021).

For å oppleve trygghet og ser det som et nøkkelområde for å håndtere unge voksne og barn som er sårbare (Berg et al, 2021). Som en av mine informanter nevner stabile personer som viser et ønske om å være der for og tilbringe tid med unge mennesker avgjørende for at de skal føle seg trygge.

Det er grunnleggende tanke i traumebevisst og relasjonsbasert omsorg at vi som mennesker fødes til relasjon og felleskap. Når noe av dette går i stykker underveis i livet, så trekker vi oss vekk fra felleskapet og kan se på verden med mistillit og frykt. Det som da er lagt i relasjon til andre, må repareres i relasjonen eller bygge opp igjen i nye relasjoner (Jesper & Helle 2003).

Likevel lærer ansatte raskt at det tar tid å bygge relasjoner. Små barn er forskjellige, men det er avgjørende å vise dem din bekymring og tilgjengelighet. Ansatte må også være til stede på jobbene sine og vise pålitelighet. Begge informantene var ikke bekymret for å utvikle positive relasjoner med EM. De var enige om hvordan de kunne utvikle gode bånd med ungdommene og forsto at det tar tid å knytte relasjoner.

Det er avgjørende at du som voksne hjelpere har de samme tingene du trengte som barn, nemlig andre mennesker som kan bidra med reguleringsstøtte og et miljø som legger til rette for å kunne regulere egne affekter. (Nordanger & Braarud, 2017) bemerker at arbeid med traumeutsatte barn er svært utfordrende og belastende i det lange løp, uavhengig av hvor mye trening man har i å regulere sine egne affekter.

Å sørge for at miljøterapeuten er i stand til å møte disse kravene kan ha en forebyggende effekt på utbrenthet, og sekundærtraumatisering. Dette vil kunne forbedre arbeidets kvalitet og øke barnets

utbytte av institusjonsplasseringen. Omformulert kan det hevdes at for å være en vellykket bistand for barnet er miljøterapeuten selv avhengig av stabilitet, relasjoner og følelsesregulering.

Informanten forteller at det bygge relasjoner innebærer at ansette forstår at ting tar tid. Dette viser også (Larsen, 2022) når han skriver alle relasjoner er organisatorisk forankret i rom og tid, samtidig har alle relasjoner et innhold. Allikevel begrunner informantene at ansetter må se at de er der uansett hvor vanskelig det kan bli, og mener at de må akseptere dem og ønsker å være der for dem. Det er altså en informant peker at ansette må forbered at det er vanskelig og krevende tid.

Informanten sier at miljøterapeuten må ha kapasitet til å vurdere sine egne problemstillinger, triggere og svar samt hvorvidt disse svarene er akseptable eller ikke. Jeg hevder at dette bør sees opp som et av miljøterapeutenes primære oppgaver fordi det er så avgjørende. I traumabevist miljøterapeutisk praksis vil det bidra til å forbedre miljøterapeuten. I tillegg (Nordanger & Braarud, 2017) peker at refleksjon over egen grenser, toleransevindu og hvordan man selv klarer å komme inn i det igjen kan utgjøre en betydelig forskjell for barnet og dets utvikling, og de konkluderer med sier at når vi slev er instrumentet i arbeidet, er kompetanse i oss selv like viktig som kompetanse hos barnet.

5.4 Omsorg

De alle fleste enslige mindreårige flyktninger har behov for voksenpersoner rundt seg som kan gi dem trygghet, omsorg og veiledning, fordi de ikke har foreldre som kan utøve den daglige omsorgen. Dette innebærer at kommunen bør vurdere ulike omsorgsløsninger og ha et differensiert bo- og omsorgstilbud slik at barnet får gode oppvekstbetingelser (IMDi 2022).

Fordi det er de som yter den daglige omsorgen, spiller offentlige omsorgspersoner en betydelig og viktig rolle i livene til enslige mindreårige flyktninger.

Mange unge mennesker har imidlertid ikke kontakt med offentlige omsorgspersoner.

Dette kan skyldes en rekke årsaker, men som informanten understreker, har det ofte sammenheng med at det ikke er etablert noen familiær tilknytning mellom den aktuelle unge og den offentlige omsorgspersonen. Lover og regler som regulerer offentlig omsorg kan gi barn og unge et inntrykk av at de offentlige vaktmesterne egentlig ikke bryr seg om dem og rett og slett yter omsorg som et behov for lønn.

(Eide, 2012) har lignende funn i sin studie der han skrivet at det er viktig at omsorgsperson snakker med barna og ungdommene på en slik måte at de hjelper dem til å tanke om sitt eget liv at det inneholder en fortid, en nåtid og fremtid.

Norsk myndigheter har som mål at alle enslige mindreårige skal ha en individuelt tilrettelagt godt omsorgstilbud.

Miljøterapeutene må verdsette omsorg for barn, på en måte vi også må bli kjent med barna sin situasjon, fordi det relevant hvilken omsorg som barn har behov til. Gjennom samtalen kom de fram hva miljøterapeutene satte pris på hos barna. Ut fra dette jeg funnet fra at det er viktig barnets beste. Hva slags omsorg har barn behov for å oppleve at barna mottar god omsorg på omsorgssentret. For at miljøterapeuten skal kunne hjelpe barn, må miljøterapeuten er selv det viktigste redskapet for å kunne og forstå barn.

Alle barna har et grunnleggende behov for å bli sett, og det er nødt til å behandle barna med både likhet og ulikhet. For at den miljøterapeutiske grunnstrukturen skal kunne bidra til å støtte opp under utvikling av troverdige relasjoner, er det avgjørende at denne strukturen danner utgangspunkt for utvikling for ungdommen. Dette innebærer at den må inneholde noe

som ivareta akkurat disse barnas og ungdommens behov. Opplevelse av trygghet og tilsyn er kanskje de viktigste elementene i utviklingsstøttene omsorg (Bengtson & Ruud, s. 194).

Det er mange kompleks for å utøve av omsorg. Å tilegne sosialarbeidsfaglige kunnskaper gjennom lærebøker gjør ikke sosialarbeideren uten videre faglige dyktig og i stand til å utøve god omsorg. Aktiv lytting er en god begynnelse, og vise dem at vi respektere og gir tid på dem.

Det individuelle, selvstendige og uavhengige barnet er også en viktig modell i den moderne rettighetstenkningen som barnets konvensjon er et godt uttrykk for. Her er barnets sårbarhet og rett til beskyttelse, sammen med dets individualitet og rett til medbestemmelse, understreket som likeverdige aspekter, mens barnets sosiale avhengighet som medlem i familie, slekt og samfunn er nedtonet. Både velferdsdiskursen (omsorg) og rettighetsdiskursen (barnets beste) nedtoner betydningen av sosiale, økonomiske, politiske og kulturelle betingelser for sosiale prosesser og argumenterer for individuelle løsninger på sosiale problemer. Dette gjelder omsorg som begrep og barnets beste som kriterium for å vurdere barns situasjon, miljøterapeuten er det viktigste redskapet for å kunne se og forstå barnet (Engebriksen, 2012, s. 168).

Jeg har opplevet i mitt arbeid som miljøterapeut at vi viser barn empati, det betyr at vi som ansatte sette seg inn i verden fra barnets synsvinkel. Vi må forstå når barna har behov for noe, enten psykiske eller fysiske behov i forskjellige situasjoner. Videre fortalte informantene hva som er viktig for barna for at de oppleve at ansette viser barna omsorg. Vi skal lage trygge stabile voksne som skape trygge rammer, vi jobber ut fra en traumabevist omsorg.

Gjennom samtalen peket informanten at de gir tid til å sette seg sammen med barna, og høre på det de vil å fortelle. En av mine informanter pekte også at de veiledet barna i forhold til hvordan de kunne leve livet sitt og i forhold hva til rett og galt. Det er vi som står som foreldre i den daglige omsorgssituasjonen med barna. Informanten pekte også at det er viktig at offentlige omsorgspersoner mestre å sette seg inn i barna situasjon og opplevelse og kunne for å skape en forståelse av hvordan opplever sine hverdager.

Siden de som ytrer daglig omsorg, spiller offentlige omsorgspersoner en avgjørende og vital rolle i livet til EM flyktninger mens mange unge unngår å samhandle med offentlige omsorgspersoner. Dette kan skyldes en rekke årsaker, men som (Skytte, 2008) understreker, har det ofte å gjøre med fraværet av familiære koblinger i spillet mellom det bestemte barnet og den offentlige omsorgspersonen. Lover og regler som regulerer offentlig omsorg kan få barn og unge til å tro at offentlige omsorgspersoner egentlig ikke bryr seg om dem og rett og slett gir omsorg som et behov for kompensasjon.

EM flyktninger kommer til fremmede nasjoner alene og er vanligvis fullstendig utviklende om lokale skikker, lover, normer og verdier. Barn og unge som har flyktet fra hjemlandet kan følgelig vanskeligheter med å assimilere seg i det norske samfunnet og knytte relasjoner til andre etniske nordmenn. I lys av dette vil det være avgjørende at offentlige omsorgspersoner bistår barn og unge med å finne en balanse mellom egen kultur og det nye samfunnet de har assimilert seg i. For å integrere ungdommene må de både beskytte sin egen kultur og aktiv oppsøke medlemmer av den nye kulturen. Dette stemmer overens med ideen om integrering, ifølge hvilken det er avgjørende for minoritetsgrupper å opprettholde sin egen kultur i det nye samfunnet samtidig som de forsøker å blande seg inn og tilpasse seg lokalbefolkningen.

EM bør ha minst en omsorgsperson som bryr seg og vise omsorg har sto betydning for EM emosjonelle og sosiale utvikling. EM mister den daglige omsorgspersoner i der de kom fra. Informantene og teorier understreker viktighet med at EM bør ha en omsorgsperson som bryr seg, ivareta og viser sympati og støttete uten at det bærer preg av veldedighet. I en slik relasjon er vi tilgjengelige for hverandre på en måte som gjør at vi lyttet til, også når vi ikke umiddelbart blir forstått. Mennesker vi har et slik forhold til, kalles signifikante andre. Disse intime og følelsesmessig sterke forholdene til andre er å gi individet en følelse av identitet og å ha et verdifullt liv(Skytte, 2008).

For mange EM kan det tenkes at offentlige omsorgspersoner er dere signifikant andre. Som en av mine informanter nevnte offentlige omsorgspersoner bør mestre å sette seg inn i EM situasjon, for å skape en forståelse av hvordan EM opplever sin hverdag. Som informantene nevnte ansatte i institusjonen har nok tid, derfor lyktes de å mestre ungdommer.

Skytte (2008) fremhever betydningen av fysisk nærhet, regelmessighet, kontinuitet og tilstedeværelse for barns emosjonelle og psykologiske utvikling, derfor mener jeg at det å bevare disse behovene er i fare på grunn av mangel på ressurser og tidsklemme i flere kommuner i Norge.

6. Avslutning

I denne oppgaven valgte jeg å reflektere over hvordan integrere enslige mindreårige i det norske samfunnet? Formålet med denne oppgaven har vært integrering. Jeg har også undersøkt Hvordan omsorgs personer skaper en trygg hverdag for EM? Hvordan omsorgs person anvende traumebevisst tilnærming og omsorg? Og hvilken betydning har sosialt nettverk for integrering

Jeg har forklart at god omsorg fra ansatte i institusjoner er viktig for EM ungdommer. For å finne ut av dette har jeg samlet inn datamateriale i form av to samtaler av sosionomer som jobber forskjellige institusjoner i sammen kommune. Jeg begynte å finne tidligere forskinger og relevant litteratur. For å kunne besvare min problemstilling har jeg gjennomførte og analyserte intervjuer. Jeg har begrunnet mitt valg av metode, og forklart hvordan aspekt som gyldighet og pålitelighet i arbeidsprosessen min. Jeg presenterte hvilke tanker informantene mine hadde om integrering og omsorg, og hvilken betydning har nettverk og frivillige aktiviteter for integrering.

Informantene la stor vekt på viktigheten av å ha en plass å samle EM ungdommen og etniske norsk ungdommer. Ofte trenger EM ungdommene kun en aktivitetsplass for å integrere og bygge nettverk. Det handler altså om å skape trygghet. Informantene poengterte at det er nødvendig å delta frivillige aktiviteter og arbeidspraksis prosjekt, også det kan være at sosialarbeidere motivere EM til integrering. Informantene pekte også at det er viktig å bygge relasjoner og traumebevisstomsorg.

Det viser seg at det å ha et sterkt sosialt nettverk er gunstig for barn og unges psykososiale utvikling og helseforebygging. Å kjenne etniske nordmenn er avgjørende for å gi EM en følelse av felleskap blant majoritetsbefolkningen, samtidig som det gir begge gruppene muligheten til å lære om hverandres kulturer verdier og normer.

For EM flyktninger er skolen og aktivitetsplassen er nøkkelsteder for sosialisering og integrering, spesielt når det gjelder å møte norske klassekamerater og lære mer om norsk

ungdomskultur. For at EM effektivt skal kunne snakke med folk av norske aner, utvikle venner med nordmenn og ellers har utbytte av språktilegnelse, er det nødvendig med mer oppfølging og tilrettelegging.

litteratur

Barum, V., & Clark, V (2006). *Qualitative Research in psychology*. University of Auckland and university of the west of England

Bengtson, M., & Ruud, A. K. (2012). *Utviklingsstøttene omsorg i mottaksfasen*. Eide, K (Red), *Barn på flukt: Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger* (s,183-198). Gyldendal.

Berg, B. (2012). Fra et liv på vent til bosetting i kommune. K. Eide (Red),. *Barn på flukt: Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger* (s,200-2018). Gyldendal.

Berg, B., Grønås, W. M., Meltevik, S., Svendsen, S., & Viblemo, T. E. (2021). Evaluering av representantordningen for enslige mindreårige asylsøkere.

<https://flyktning.netlify.app/media/traumebevisst-og-relasjonsbasert-omsorg.pdf>

Berg, B. (2018). *Sammen: Et integreringsprosjekt for ungdom*.

https://samforsk.no/uploads/files/Publikasjoner/94313_sammen.pdf

Brinkmann, S. & Kvala, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. (2. utg.). Gyldendal akademisk

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag As

Eide, K. (2012). Hvem er enslige mindreårige flyktninger? Eide, K (Red), *Barn på flukt: Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger* (s,16-25). Gyldendal.

Engebrihtsen, A. (2012). Omsorg om barn utenfor barndommen. Eide, K. (Red), *Barn på flukt: Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger*. (s,159-178).

Gyldendal.

Fyrand, L. (2005). *Sosialt nettverk: Teori og praksis* (2. utg.). Universitetsforlag.

Flyktninghjelpen. (2022). Flyktningregnskapet 2022: Oversikt over viktige begreper.

Flyktninghjelpen

<https://www.flyktninghjelpen.no/global/statistikk/begreper/>

Hagen, M. B. (2021). *Traumebevisst omsorg i psykisk helsearbeid: Fra et tilknytningsteoretisk perspektiv* (2. utg.). Universitetsforlaget.

Halvorsen, K. (2002). *En innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Universitetsforlaget

Haaland, H., Magnussen, M.L., Wallevik, H., & Frykman, M.P. (2021). Ulikemåter å «sikre sted»: flyktingers fortellinger om integrering inn i et lokalsamfunn i Sør-Norge. In *Fortellinger om integrering i norske lokalsamfunn* (s, 180-202). Oslo: Universitetsforlaget.

<https://www.idunn.no/doi/full/10.18261/9788215042961-2021-08>

Integrering- og mangfolds direktorat (2022). Indikator for integrering. <https://www.imdi.no/om-imdi/rapporter/2022/indikatorer-for-integrering.-status-og-utviklingstrekk-i-2022/>

Iversen, K. (2004). Sosial integrasjon av flyktinger. En studie med utgangspunkt i Flyktningguiden. Universitet i Oslo

Jesper, J. & Helle, J. (2003). Fra lydighet til ansvarlighet. Om pedagogisk relasjonskompetansen. Oslo. Pedagogisk Forum.

Kvaran, I. (2012). *Barnevernsfaglig miljøterapi*. Høyskoleforlag.

Kvale, S & Brinkmann, S. (2009). Det kvalitative forskningsintervju. (2utg).

Universitetsforlaget

Larsen, A. K. (2007). *En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. Fagbokforlaget.

Larsen, E. (2022). *Miljøterapi med barn og unge: Organisasjonen som terapeut* (4. utgave.).

Universitetsforlaget.

Meld. St. 30(2015-2016) Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-30-20152016/id2499847/>

Mehmetoglu, M. (2004). *Kvalitativ metode for merkantile fag*. Fagbokforlag

- Nordanger, D. Ø., & Braarud, H. C. (2017). *Utviklingstraumer: Regulering som nøkkelbegrep i en ny traumepsykologi*. Fagbokforlaget
- NOU 2022:18. (2022). Mellom mobilitet og migrasjon — Arbeidsinnvandreres integrering i norsk arbeids- og samfunnsliv. Arbeides- og inkluderingsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2022-18/id2950726/>
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasesstudier* (2. utg.). Universitetsforlag.
- Pastoor, L. (2012) Et sted å lære og et sted å være. K. Eide (Red), *Barn på flukt: Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger* (s,219-240). Gyldendal.
- Skytte, M. (2008). *Etniske minoritetsfamilier og sosialt arbeid* (2. utg.). Gyldendal akademisk.
- Seikkula, J. (2012). *Åpne samtaler*. (2.utg.). Universitetsforlaget
- Strøm, E. (Red.), Martinsen, K. H.& Ellingsen, I. T. (2019). Sosionom relasjoner og muligheter. Fellesorganisasjonen.
- Thorkildsen, S. L. (2020). De tre pilarene i traumebevisst omsorg. *Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging*.
<https://rvtssor.no/aktuelt/294/de-tre-pilarene-i-traumebevisst-omsorg/>
- Thorshaug, K., Paulsen, V., Røe, M., & Berg, B. (2019). Mot en ny bosettingsmodell?: Direkteplassering av enslige mindreårige.
https://samforsk.no/uploads/files/Publikasjoner/Sluttrapport-Direkteplassering-av-enslige-mindrearige_WEB.pdf

Vedlegg

Vil du delta i forskningsprosjektet

Integrering for enslige mindreårige flyktning

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å vite om integrering for enslige mindreårige flyktninger. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

For sosionomer brukes følgende tekst: Formålet med bacheloroppgaven er å gi studenten mulighet til å fordype seg i et tema og arbeide selvstendig med ett sentralt sosialfaglig tema:

-Ha bred og flerfaglig kunnskap om ett sentralt sosialfaglig tema med tilhørende problemstillinger og prosesser.

- Ha kunnskap om forskningsprosessen.

- Ha kunnskap om samfunnsvitenskapelige metoder og deres muligheter og begrensninger.

Oppgaven skal gi trening i å skrive en tekst som tilfredsstiller krav til vitenskapelig argumentasjon og fremstilling. Arbeidsprosessen med bacheloroppgaven finner sted fra 01.01.23-17.03.21, og sendes da inn til sensur.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Rutt Venke Bengtsson (Veilederen prosjekt).

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

eksempel å intervju medarbeidere som jobber innen institusjoner som enslige mindreårige flyktninger bor. Og samtidig har lang erfaring i integreringsprosessen.

Hva innebærer det for deg å delta?

Individuelt intervju: Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du lar deg intervju. Det vil ta deg ca. 45 minutter. Intervjuguiden inneholder spørsmål om dine erfaringer som fagperson knyttet til stillingen din, samt til kunnskaps- og erfaringsgrunnlaget ditt. Jeg ønsker å ta lydopptak og notaer fra intervjuet. Dine svar fra intervjuet blir registrert elektronisk.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- *Det er kun student og veileder ved behandlingsansvarlig institusjon, UIS, som vil ha tilgang til opplysninger du/dere gir.*
- *Navnet og kontaktopplysningene dine/deres vil erstattes med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data, datamaterialet vil være kryptert og innlåst.*

Du/dere vil ikke kunne gjenkjennes i bacheloroppgaven.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 17.03.23. Etter prosjektslutt vil lydopptaket med dine/deres personopplysninger slettes.

-

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Universitet i Stavanger, Institutt for sosialfag, har Personverntjenester vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

-

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende

4016

- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- *UIS, Institutt for sosialfag ved [sett inn navn og kontaktopplysninger til student og VEILEDER].*
- Vårt personvernombud: *Marianne Gjerlaugsen, marianne.gjerlaugsen@uis.no, 51831569, Fakultetsadministrasjonen SV*

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(veileder)

Student

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet [*Integrering for enslige mindreårige flyktninger*], og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

